

Et beskedent forslag

til at forhindre, at børn af fattige forældre i
Irland bliver en byrde for deres forældre
eller land og for at nyttiggøre dem for
samfundet.

Af
Jonathan Swift
1729

Jonathan Swift
*Et beskedent forslag
til at forhindre, at børn af fattige forældre i
Irland bliver en byrde for deres forældre
eller land og for at nyttiggøre dem for
samfundet.*

Oversat fra engelsk efter
A Modest Proposal
af
Henrik Eismark/Alice Danks

Udgivet 2004
af www.grundskyld.dk

Et beskedent forslag

For dem, som spadserer gennem denne fantastiske by eller rejser rundt i landet, er det trist at se gaderne, vejene og hyttedørene fyldt med tiggere af det kvindelige køn, fulgt af 3, 4 eller 6 børn, alle i pjalter tiggende enhver forbipasserende for en almisse. I stedet for at ernære sig ved ærligt arbejde er disse mødre nødt til at bruge al deres tid på at gå omkring og tigge for at kunne føde deres hjælpeløse børn; som, når de vokser op, enten bliver til tyveknægte på grund af mangel på arbejde eller forlader deres kære fædreland for at kæmpe for prætendenten i Spanien eller sælger sig til Barbados.

Jeg tror, at alle parter er enige i, at dette formidable antal børn i armene eller sommetider på ryggen eller i hælene på deres mødre, og ofte deres fædre, i dette kongeriges begrædelige tilstand er en yderligere meget stor sorg, og den, der derfor kunne finde en rimelig, billig og let måde at gøre disse børn til fornuftige, nyttige medlemmer af samfundet, ville have gjort sig fortjent til, at det offentlige rejste en statue af ham som nationens frelser.

Men min hensigt er langtfra begrænset til kun at sørge for de erklærede tiggeres børn; den er langt mere udstrakt og skal omfatte alle børn op til en vis alder, som er født af forældre, som i praksis er lige så lidt i stand til at sørge for dem som dem, der efterspørger vores velgørelse i gaderne.

Hvad mig selv angår, efter at have gennemtænkt denne vigtige sag i mange år og modent overvejet vores ledes mange planer, anser jeg dem for at have foretaget betydelige regnefejl. Det er sandt, at et nyfødt barn kan ernæres af moderens mælk i et helt år og kræver meget lidt andet; til en pris på højst 2 shilling, som moderen bestemt kan skaffe, eller samme værdi i levninger, som hun lovligt kan tigge sig til; det er netop ved etårs-alderen, at jeg foreslår at sørge for dem sådan, at i stedet for at ligge deres forældre eller sognet til last eller mangle mad og tøj resten af livet, vil de tværtimod bidrage til at brødføde og delvis beklæde mange tusinde.

Der er ligeledes den anden store fordel ved min plan, at den vil forhindre de frivillige aborter og den skrækkelige praksis, desværre alt for almindelig, at nybakte mødre dræber deres uægte børn og ofrer deres uskyldige babyer, mere for at undgå udgifterne end skammen er

jeg bange for, og som fremkalder tårer og medfølelse hos selv den mest hårdhjertede og umenneskelige person.

Antallet af sjæle i dette kongerige antages almindeligvis at være 1,5 mio. Af disse regner jeg med, at der vil være omkring 200.000 par, hvor hustruen er fødedygtig. Fra dette antal fratrækker jeg 30.000 par, som er i stand til at forsørge deres egne børn (selvom jeg forventer, at der ikke kan være så mange med de nuværende problemer i kongeriget); men alt andet lige vil der være ca. 170.000 fødedygtige. Jeg trækker igen 50.000 fra for de kvinder, som aborterer, eller hvis børn mister livet ved en ulykke eller sygdom indenfor et år. Der er derefter årligt 120.000 børn tilbage af fattige forældre. Spørgsmålet er så, hvordan dette antal skal bringes op og forsørges, hvilket, som jeg allerede har sagt, er aldeles umuligt i landets nuværende tilstand med de metoder, som hidtil er blevet foreslået. For vi kan hverken beskæftige dem i håndværk eller landbrug; vi hverken bygger huse (jeg mener på landet) eller dyrker jorden; de kan meget sjældent tjene til dagen ved at stjæle, før de bliver 6 år, medmindre de er meget lærenemme; selvom jeg indrømmer, at de lærer det grundlæggende meget tidligere; under hvilken tid de egentlig kun kan anses for at være på prøve; som jeg er blevet fortalt af en betydningsfuld herre i Cavan County, der gjorde opmærksom på, at han kun kendte til to eksempler under 6-års alderen, selv i denne del af kongeriget, der er berygtet for den hurtigste udvikling af færdigheder af den art.

Jeg forsikres af vores handlende, at en dreng eller pige under 12 år ikke er en salgbar vare; og selv når de når denne alder, kan de ikke indbringe mere end højst 3£ eller 3£. 2s. 6d. på markedet; det kan ikke dække hverken forældrenes eller kongerigets udgifter til mad og klæder, som er mindst 4 gange så store.

Jeg skal derfor ydmygt fremsætte mine egne tanker, som jeg håber ikke vil blive udsat for den mindste modstand.

Jeg er blevet forsikret af en meget lærd amerikaner i min bekendtskabskreds i London, at et ungt sundt barn, et år gammelt, som er blevet godt ammet, er en delikat, nærende og sund føde, både stuvet, bagt eller kogt, og jeg tvivler ikke på, at det vil være ligeså godt i en frikassé eller ragout.

Jeg foreslår derfor ydmygt, at offentligheden overvejer, at af de allerede beregnede 120.000 børn kan 20.000 reserveres til formering, hvoraf kun en fjerdedel skal være hankøn, hvilket er mere end vi til-

lader for får, kvæg og svin. Mit argument er, at disse børn sjældent er frugter af ægteskab, en omstændighed, der ikke er meget brugt blandt vilde; derfor vil én han være tilstrækkelig til at betjene fire hunner. De tilbageværende 100.000 kan ved et-årsalderen blive tilbudt personer af format og position i hele kongeriget; idet moderen rådes til at lade børnene die rigeligt den sidste måned, så de kan overdrages buttede og fede til et godt bord. Et barn vil udgøre to kuverter ved en selskabelig middag, og når familien spiser alene, vil brystet eller baggen udgøre en rimelig portion, og krydret med en smule peber og salt vil det være udmærket kogt på fjerdedagen, specielt om vinteren.

Jeg har regnet med, at et nyfødt barn vil veje 8 pund, som i løbet af et år, hvis det ammes vel, vil øges til 28 pund.

Jeg indrømmer, at en sådan føde vil være ret kostbar og derfor velegnet for godsejere, og da de jo allerede har fortæret det meste af forældrene, må de anses for at have førsteretten til børnene.

Det vil være sæson for barnekød det meste af året, men der vil være flest i marts og lidt før og efter; for en meget seriøs forfatter, en eminent fransk læge, har fortalt os, at siden fisk er en frugtbar diæt, fødes der i romersk-katolske lande flest børn cirka ni måneder efter faste end på nogen anden årstid. Derfor vil markedet et år efter fasten være mere mættet end sædvanligt, idet antallet af katolske spædbørn er mindst 3:1 i dette kongerige; mit forslag vil derfor yderligere medføre den fordel at mindske antallet af papister iblandt os.

Jeg har allerede beregnet udgiften til at amme en tiggers barn, (blandt hvilke jeg tæller alle husmænd, arbejdere og 4/5 af landmændene), til at være ca. 2 shilling om året, inklusive pjalter; og jeg tror ikke, at nogen gentleman ville afstå fra at betale 10 shilling for en god fed barnekrop, der, som jeg allerede har fortalt, vil give fire portioner glimrende nærende mad, hvis han kun har en enkelt ven eller sin egen familie at spise med. På denne måde vil godsejeren lære at blive en god godsejer og blive populær blandt fæsterne, moderen vil have tjent 8 shilling og være i stand til at arbejde, indtil hun producerer et nyt barn.

De, som er mere sparsommelige, (hvilket jeg må tilstå er nødvendigt i denne tid), kan flå kadaveret, hvis hud, omhyggeligt forarbejdet, kan blive beundringsværdige handsker for kvinder og sommerstøvler for herrerne.

Hvad vores by Dublin angår, kan slagtehuse i det mest praktiske kvarter udpeges til dette formål, og slagtere vil det ikke skorte på,

kan vi være forsikret om; selvom jeg hellere vil anbefale at købe børnene levende end at tilberede dem friske fra kniven, som vi gør med flæskesteg.

En meget agtværdig person, en sand elsker af sit land, og hvis dyder jeg sætter meget højt, har fornylig været elskværdig nok til at foreslå en forbedring af min plan. Han udtalte, at siden mange adelsfolk i landet havde ødelagt deres rådyrbestand, ville efterspørgslen på dyrekød meget vel kunne erstattes af kødet af unge drenge og piger på ikke under 12 og ikke over 14 år. Der er et stort antal af begge køn i ethvert land, som snart vil sulte på grund af mangel på arbejde og tjenesteplasser, og dem må forældrene, hvis de lever, ellers deres nærmeste familie skille sig af med. Men med al respekt for en så udmærket ven, og en så stor patriot, er jeg ikke helt enig; for hvad hanerne angår, forsikrede min amerikanske ven mig om, ud fra sin store erfaring, at de unge mænds kød generelt var sejt og magert, ligesom vores skoledrenge med vedvarende træning, og deres smag ubehagelig; og at fede dem op ville ikke kunne svare sig. Hvad hunnerne angår, ville det, tror jeg i al ydmyghed, være et tab for offentligheden, da de snart ville blive avlere selv: og desuden er det ikke usandsynligt, at samvittighedsfulde personer ville forbyde en sådan praksis (selvom det ville være meget urimeligt), da det nærmer sig grusomhed; hvilket jeg tilstår, altid for mig har været den største indvending mod et projekt, uanset hvilket udmærket formål det så end ville tjene.

Men for at øve min ven ret, så tilstod han, at denne ide var sat i hans hoved af den berømte Psalmanazar, en indfødt fra Formosa-øen, som kom til London derfra for cirka 20 år siden; og som under samtale fortalte min ven, at i hans land blev kadaveret fra en henrettet solgt til standpersoner som en førsteklasses lækkerbiskens, og at på hans tid blev en buttet pige på 15 år, som blev korsfæstet for at ville forgive kejseren, solgt i dele direkte fra galgen til hans kejserlige majestæts statsminister og andre højtstående hofembedsmænd for 400 crowns. Jeg kan heller ikke benægte, at hvis mange af byens buttede piger blev anvendt på samme måde, piger, som ikke har en øre til deres navn, som ikke kan bevæge sig ud uden at blive båret i en stol, som optræder i teatre og forsamlinger i udenlandsk kjolestads, som de aldrig vil kunne betale for, ville kongeriget ikke være ringere stillet.

Nogle personer med en opgivende natur bekymrer sig meget om det store antal fattige, som er gamle, syge eller handicappede, og jeg

har spekuleret på, hvad der skulle gøres for at befri nationen for så tunge byrder. Men det bekymrer mig slet ikke, da det er velkendt, at de hver dag dør og forgår af kulde, sult, snavs og utøj så hurtigt som det nu med rimelighed kan forventes. Hvad angår de unge arbejdere, er de nu i næsten samme håbefulde situation; de kan ikke få arbejde og svinder derfor hen på grund af mangel på ernæring i en sådan grad, at hvis de på et tidspunkt skulle blive ansat til at udføre et stykke almindeligt arbejde, har de ikke kræfter til at overkomme det, og således bliver både landet og de lykkeligt befriet for kommende onder.

Men jeg har strejft for langt og skal derfor vende tilbage til emnet. Jeg mener fordelene ved det forslag, jeg har lavet, er indlysende og talrige og af den største vigtighed.

For det første ville det i høj grad begrænse antallet af papister, som vi hvert år overrendes med, da de er de største børneavlere og dertil vores farligste fjender; og de bliver i landet med henblik på at overlevere kongeriget til prætendenten, mens de håber på at drage fordel af, at så mange gode protestanter er borte, da de har valgt at forlade deres land fremfor at blive hjemme og imod deres overbevisning betale tiende til en kirkelig kurator.

For det andet vil de fattigere fæstere selv have noget af værdi, som med lovens hjælp kan gøres til udlæg og hjælpe med at betale deres leje, siden deres korn og kvæg allerede er beslaglagt og penge en ukendt ting.

For det tredje, at hvor forsørgelsen af 100.000 børn fra 2 år og opefter ikke kan sættes til mindre end 10 shilling pr år, vil nationens formue stige med 50.000£ pr år, samtidig med, at en ny ret introduceres på middagsbordene i hele kongeriget hos alle velhavende standspersoner, som har god smag. Og pengene vil cirkulere blandt os alle, da varerne er helt vores egen opdyrkning og fremstilling.

For det fjerde vil alle avlere, udover gevinsten på 8 shilling pr år ved salg af deres børn, slippe for udgiften til at forsørge dem efter det første år.

For det femte vil denne føde ligeledes bringe mange gæster til kroerne, hvor vingrossisterne med sikkerhed vil være så kloge at sørge for de bedste opskrifter for at tilberede det til perfektion, og følgelig vil deres etableringer blive frekventeret af alle de fine standspersoner, som med rette anser sig selv for eksperter i finere mad-

kunst; og en dygtig kok, som forstår at føje sine gæster, vil bestræbe sig på at gøre det så dyrt som muligt.

For det sjette vil dette blive et stort incitament til at indgå ægteskab, som alle kloge nationer har opmuntret til enten gennem belønninger eller gennemtvunget med love og straffe. Det vil øge mødre-nes omsorg og ømhed for deres børn, når de er sikre på, at en endelig afregning for børnene, i en vis udstrækning stammende fra offentligheden, vil bidrage til deres årlige fortjeneste eller udgifter. Vi vil se en åben kappestrid mellem de gifte kvinder om, hvem der kunne bringe det fedeste barn til markedet. Mændene vil blive lige så glade for deres koner under graviditeten, som de er for hopperne, der foler, kørerne, der kælver, søerne, der farer; ej heller vil de true dem med bank eller spark (som det for ofte gøres) af frygt for en abort.

Mange andre fordele kunne opremses. For eksempel forøgelsen af nogle tusinde kadavere i vores eksport af oksekød, udbredelsen af svinekød, og forbedringer i kunsten at lave god bacon, som er meget ønsket af os på grund af den store ødelæggelse af grise, som alt for ofte finder vej til vores bord; og som ikke på nogen måde tåler sammenligning med smagen eller herligheden af et velvoksnet, fedt årsbarn, som stegt hel vil gøre en god figur ved borgmesterens fest eller ved enhver anden offentlig festlighed. Men disse og mange andre springer jeg over, idet jeg omhyggeligt vil forsøge at fatte mig i kort-hed.

Antag at 1.000 familier i denne by vil være faste kunder til barnekød, foruden andre, som måske vil have det til fester, specielt bryllup og dåb, så jeg regner med, at Dublin vil aftage omkring 20.000 kadavere; og resten af kongeriget (hvor de sikkert vil blive solgt billigere) de resterende 80.000.

Jeg kan ikke komme i tanke om nogen som helst indsigelse mod dette forslag, medmindre det vil blive fremført, at antallet af mennesker i kongeriget derved ville blive meget formindsket. Dette medgiver jeg gerne, og det var netop en af de vigtigste årsager til at tilbyde ideen til verden. Jeg håber, at læseren vil lægge mærke til, at jeg kun beregner denne kur for dette ene irske kongedømme og ikke for noget andet, der nogensinde har eksisteret, eller som jeg tror nogensinde kan opstå på jorden.

Lad derfor ingen mand tale til mig om andre udveje: om at beskatte vores bortrejste 5s pr pund: om at bruge hverken tøj eller møbler med undtagelse af, hvad vi selv producerer og fabrikkerer: om

fuldstændigt at afvise stoffer og instrumenter, der fremmer udenlandsk luksus: om at helbrede vore kvinders kostbare stolthed, forfængelighed, lediggang og spil: om at introducere et anstrøg af sparsommelighed, forsigtighed og mådeholdenhed: af at lære at elske vort land, i manglen på hvilken vi afviger fra selv laplænderne og indbyggerne på TOPINAMBOO: om at stoppe vore fjendtligheder og strid, og heller ikke længere opføre os som de jøder, der myrdede hinanden i samme øjeblik, deres by blev taget: om at være lidt forsigtige med at sælge vort land og samvittighed for ingenting: om at lære godsejerne at have i det mindste een grad af barmhjertighed over for deres fæstere: og til slut, om at installere ånden af ærlighed, flid og dygtighed i vore handlende; som, hvis en lov om kun at købe vore egne produkter kunne blive vedtaget, straks ville slå sig sammen for at snyde og afkræve os både i pris, mål og kvalitet, og som heller ikke kunne blive bragt til at komme med et fornuftigt forslag til ærlig handel, selvom de ofte og seriøst er blevet inviteret hertil.

Derfor gentager jeg, lad ingen mand fortælle mig om disse og lignende udveje, før han i det mindste har en lille smule håb om, at der på et tidspunkt vil komme et helhjertet og seriøst forsøg på at iværksætte dem.

Men hvad mig selv angår, kom jeg heldigvis på dette forslag, træt af i mange år at have foreslået nyttesløse, tomme, visionære tanker og efterhånden desperat efter succes; og som da det er helt nyt, tilbyder det noget solidt og virkeligt, uden omkostninger og til lidet besvær, helt i vores egen magt, og hvorved vi ikke kan komme til at støde ENGLAND. For denne slags vare kan ikke tåle eksport, da kødet har en for sart konsistens til langvarig opbevaring i salt, selvom jeg måske kunne nævne et land, som med glæde ville fortære hele vores nation uden det.

I sidste ende er jeg ikke så fastlåst på min ide, at jeg vil forkaste et forslag fra kloge folk, som vil vise sig ligeså uskyldigt, billigt, let og effektivt. Men før noget af denne art vil blive fremført som modforslag til min plan, beder jeg forfatteren eller forfatterne velvilligt modent at overveje to ting. Først, at som tingene er nu, hvordan vil de kunne finde mad og klæder til 100.000 unyttige munde og rygge. For det andet, at der er omkring en million skabninger i menneskelig form, i dette kongerige, hvis hele forsørgelse lagt sammen ville skabe dem en gæld på 2 mio. £ sterling, idet jeg medregner dem, som er tiggere af profession til mængden af de landmænd, husmænd og dag-

lejere med koner og børn, som i praksis er tiggere; jeg beder de politikere, som ikke bryder sig om mit oplæg, og som måske vil være så modige at forsøge at besvare det, at de først vil spørge forældrene til disse dødelige, om ikke de i dag ville have anset det for et stort held at have været solgt som føde i et-årsalderen på den måde, jeg beskriver, og derved have undgået de gentagne ulykker, de siden har gennemgået gennem godsejeres undertrykkelse, umuligheden af at betale leje uden penge eller handel, manglen på almindelig næring, uden hverken hus eller klæder til at skærme dem fra vejrets hærgen, og det helt uundgåelige perspekt at påføre samme eller større elendighed på deres afkom i al evighed.

Jeg forsikrer fra bunden af mit hjerte, at jeg ikke har den mindste personlige interesse i at tale for dette nødvendige arbejde, og at jeg ikke har andet motiv end mit lands almeninteresse, at forbedre vores handel, sørge for børnene, bistå de fattige og give de rige nogle glæder. Jeg har ingen børn, som jeg kan få en eneste penny for, den yngste er 9 år gammel og min kone er ikke længere fødedygtig.